



13.02.2017

Stj/1

## § 146

### V 1.3.2017, Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden jalkautumisesta vanhuspalvelujen pariin

HEL 2016-009633 T 00 00 03

#### Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

#### Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Silvia Modigin ehdotuksesta.

#### Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja  
Pia Panhelainen

#### Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraava:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

#### Esittelijän perustelut

Valtuutettu Veronika Honkasalo ja 47 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan palvelujen kehittämisestä vastaavien keskeisten viranhaltijoiden sekä sosiaali- ja terveystalouden, vanhusneuvoston ja kaupunginvaltuuston jäsenten jalkautumista kokemusten saamiseksi vanhuspalvelujen kenttätöihin työntekijän työpariksi yhdeksi päiväksi vuonna 2017.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että palvelujen hyvä tuntemus auttaa päätöksenteossa ja suunnittelussa mukana olevia palvelujen kehittämisessä ja asiakkaiden kuulemisessa.



13.02.2017

Stj/1

Aloitteessa esitetyn kenttätöihin jalkautumisen lisäksi sosiaali- ja terveysviraston palveluihin on mahdollista tutustua monin muinkin tavoin, kuten olemalla mukana asiakasraatien kokouksissa ja erilaisissa asiakastilaisuuksissa, osallistumalla vapaaehtoistoimintaan sekä vierailu- ja tutustumiskäynteihin. Lisäksi palautteen antaminen palveluista lisää tietoa ja auttaa kehittämistyössä. Sosiaali- ja terveysviraston johtavat viranhaltijat osallistuvat suunnitellusti osana työtään eri yksiköiden toimintaan työntekijöiden rinnalla.

Kaupunginhallitus toteaa, että hoidon kannalta ulkopuolisten osallistuminen asiakastapaamisiin ei ole eettisesti ongelmaton asia. Luottamushenkilön osallistuminen esimerkiksi kotikäynnille työntekijän työparina edellyttää asiakkaan ja työntekijän kirjallista lupaa sekä luottamushenkilöltä kirjallista salassapitositoumusta. Luottamushenkilöllä ei ole oikeutta käyttää asiakastapaamisessa saamia tietoja julkisesti muussa yhteydessä.

Tampereella toteutettiin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden jalkautuminen vanhustyön pariin v. 2015 - 2016. Kokeilusta laadittu raportti on liitteenä 3.

Kaupunginhallitus katsoo, että aloitteessa esitettyä jalkautumista on mahdollista toteuttaa jo tällä hetkellä sopimalla siitä sosiaali- ja terveysviraston kanssa. Samalla on varmistettava palvelujen käyttäjien ja työntekijöiden oikeuksien ja yksityisyyden suojan toteutuminen. Sosiaali- ja terveysvirasto valmistelee parhaillaan toimintamallia, jonka avulla luottamushenkilöt saavat helposti yhteyden virastoon halutessaan sopia jalkautumisesta viraston eri yksiköihin.

**Esittelijä**

va. apulaiskaupunginjohtaja  
Pia Panhelainen

**Lisätiedot**

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184  
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto jalkauttamisesta vanhuspalveluihin 12.10.2016
- 3 Raportti, Tampere 2016

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



13.02.2017

Stj/1

## Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 29.11.2016 § 302

HEL 2016-009633 T 00 00 03

### Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle luottamus- henkilöiden ja viranhaltijoiden jalkauttamisesta vanhuspalvelujen kentälle koskevasta Honkasalon ym. valtuustoaloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Luottamushenkilöiden osallistumiseen kotihoidon asiakkaiden kotikäynneille sisältää asiakkaan näkökulmasta ongelmallisia kohtia. Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö turvaa asiakkaan ja potilaan oikeudet häntä koskevien tietojen salassapitoon. Jo sosiaali- tai terveydenhuollon asiakkuus on salassa pidettävä asia eikä työntekijä saa antaa tietoa siitä ulkopuolisille. Asiakastapaamisessa saatu tieto asiakkaan ympäristöstä on myös salassa pidettävää. Useat kotihoidon asiakkaat, kuten monet muutkin ikääntyneiden palvelujen asiakkaat, ovat muistisairaita. Heidän kykynsä itse arvioida ja tehdä päätöksiä ja suojella omaa yksityisyyttään voi olla rajoittunutta. Helsingin kaupunki palvelujen tarjoajana on sitoutunut turvaamaan myös heikoimmassa asemassa olevien asiakkaiden oikeudet. Luottamushenkilön eli hoidon kannalta ulkopuolisen osallistuminen kotikäynnille hoidettavan kotona ja hoitotilanteessa ei ole eettisesti ongelmaton asia. Koti on yksityinen paikka eikä ennakkojärjestelyistä huolimatta voida olla varmoja siitä, että asiakkaan näkökulmasta yksityisyys ja salassapito toteutuu.

Palvelujen hyvä tuntemus voi edesauttaa päätöksenteossa ja suunnittelussa mukana olevia kehittämään palveluja ja kuulemaan asiakkaita nykyistä paremmin. Palveluihin on mahdollisuus tutustua muutenkin kuin osallistuen kotikäynnille. Erialaisten asiakasraatien toiminnan seuraaminen ja asiakastilaisuuksiin osallistuminen antavat paljon tietoa toiminnasta. Vapaaehtoistojen tutustuu myös palveluihin. Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden toimivat vapaaehtoistyön koordinaattorit ohjaavat ja avustavat vapaaehtoisia. He voivat myös ohjata luottamushenkilöitä palvelujen äärelle. Eläkeläisille ja työttömille tarkoitettuun palvelukeskustoimintaan voi jokainen tutustua vapaasti vierailen halua missään palvelukeskuksissa ja osallistuen eri tapahtumiin. Toisten asiakkaiden kanssa keskustellen saa monipuolisen käsityksen siitä, miten palvelu toimii. Ensimmäistä kertaa palveluja kohtaava voi myös nähdä uusia asioita, joita vakituiset asiakkaat ja henkilökunta eivät huomaa. Siksi palautteen antaminen ja huomioiden viestittäminen yksiköiden esimiehille on tärkeää ja auttaa parantamaan palvelua. Palautteen



13.02.2017

Stj/1

voi antaa myös palautejärjestelmän kautta. Sieltä voidaan koota luottamusmiesten palautteet erikseen käsittelyyn.

Sosiaali- ja terveystieteiden johtavat viranhaltijat osana työtään ja perehtymistään osallistuvat suunnitellusti eri yksiköiden toimintaan työntekijöiden rinnalla. Luottamushenkilöillä on jo tällä hetkellä mahdollisuus tutustua palveluihin eri tavoin ottaen huomioon hoidon luottamuksellisuus ja asiakkaiden tietosuoja. Luottamushenkilön osallistuminen kotikäynneille työntekijän työparina on asiakkaan tietosuojan näkökulmasta ongelmallista. Luottamushenkilön osallistuminen kotikäynnille edellyttää kirjallista lupaa kotihoidon asiakkaalta ja työntekijältä sekä luottamushenkilön kirjallisen salassapitositoumuksen. Luottamushenkilöllä ei ole oikeutta käyttää kotikäynnillä saamia tietoja julkisesti muussa yhteydessä. Asiakkaiden yksityisyyden ja tietosuojan turvaamiseksi sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta ei pidä tarpeellisenä organisoida erikseen luottamushenkilöille tutustumisaikaa yhdeksi päiväksi vanhustalvelujen kenttätyöhön työntekijöiden työpariksi.

#### Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden jalkautumisella vanhustalvelujen pariin ei ole suoria terveys- ja hyvinvointivaikutuksia."

#### Käsittely

29.11.2016 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus 1:

Anna Vuorjoki: Poistetaan kappaleesta 4 viimeinen virke ja korvataan se tekstillä: "Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta pitää tärkeänä, että mahdollisuutta toteuttaa jalkautuminen selvitetään edelleen kuullen Tampereen kokemuksia vastaavan jalkautumisen toteuttamisesta käytännössä."

Kannattaja: Gunvor Brettschneider

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (Anna Vuorjoki): Poistetaan kappaleesta 4 viimeinen virke ja korvataan se tekstillä: "Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta pitää tärkeänä, että mahdollisuutta toteuttaa jalkautuminen selvitetään edelleen kuullen Tampereen kokemuksia vastaavan jalkautumisen toteuttamisesta käytännössä."

Jaa-äännet: 6

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Markku Vuorinen



13.02.2017

Stj/1

Ei-äännet: 3

Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Jouko Malinen, Tuula Salo

Poissa: 2

Kimmo Parhiala, Tuomas Tuure

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 3 (tyhjää 2 ja poissa 2).

22.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

va. virastopäällikkö  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933  
helena.soini(a)hel.fi